



Programma ambitie 1:
Een stabiel en waardig bestaan voor
iedere inwoner

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Ambitie en thema's.....	4
3. Huidige stand van zaken en lopende initiatieven	7
4. Het programma	10
5. Maatschappelijke impact (meten is weten)	15
6. De programma-/projectorganisatie.....	17
7. Meerjarenplanning	19
8. Middelen	20
9. Randvoorwaarden en risico's	21

1. Inleiding

De komende jaren staat het Sociaal Domein voor een aantal complexe vraagstukken die een integrale en gezamenlijke aanpak vereisen. Om deze uitdagingen effectief het hoofd te bieden, is kennis, expertise en capaciteit van diverse partners binnen en buiten het Sociaal Domein noodzakelijk. Geen enkele partij of gemeente kan deze opgave alleen realiseren.

In de Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland 2024-2029 zijn de uitdagingen omgezet naar acht ambities. Deze ambities zijn in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners opgesteld en kunnen daardoor rekenen op breed draagvlak binnen de regio.

De Regiovisie is gelaagd opgebouwd: allereerst wordt ingezet op het versterken van een solide basis voor alle inwoners (ambitie één en twee). Wanneer deze basis onder druk komt te staan, ligt de focus op het ondersteunen van inwoners bij het zelf, en/of samen met personen uit de directe omgeving, vinden van oplossingen (ambitie drie en vier). We zijn hierbij gericht op het creëren en behouden van een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen (ambitie vijf), die altijd van goede kwaliteit is (ambitie zes). Tot slot wordt gezorgd voor de juiste randvoorwaarden om deze ambities mogelijk te maken (ambitie zeven en acht).

Van september 2024 tot april 2025 zijn door de Sociaal Domein partners, onder regie van de regiogemeenten de eerste zes ambities vertaald in programma's. In de programma's zijn doelstellingen geformuleerd, concrete projecten benoemt en weggezet in een planning. Hierbij is aansluiting gezocht en gelegd met bestaande initiatieven en projecten in de regio (onder andere IZA-transformatieplannen en de hervormingsagenda Jeugd).

Beperkt beschikbare ambtelijke capaciteit heeft ertoe geleid dat er voor de ambities zeven en acht nog geen programma's zijn opgesteld. Verwacht wordt dat deze in het najaar van 2025 beschikbaar komen. Wel is er voor de randvoorwaarde 'Toegang en lokale teams' een programma opgesteld.

De zeven programma's vormen tezamen het Programmaplan Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029. De projecten die in de programma's zijn opgenomen worden de komende jaren op regionaal niveau in de Kop van Noord-Holland uitgevoerd.

Dit document bevat het programmaplan voor ambitie 1: **Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner.**

2. Ambitie en thema's

Iedereen verdient een leven waarin basisbehoeften geen dagelijkse zorg zijn. Een stabiel en waardig bestaan betekent zekerheid: weten dat je inkomen voldoende is, dat je een dak boven je hoofd hebt en dat je toegang hebt tot zorg en onderwijs. Helaas is deze zekerheid niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zonder een stevige basis ontstaat onzekerheid, stress en ongelijkheid, met negatieve gevolgen voor gezondheid en participatie.

Bestaanszekerheid is de basis voor een stabiele samenleving. Zonder een zeker inkomen, passende huisvesting en toegang tot zorg en onderwijs, raken mensen buitengesloten. Toch staat bestaanszekerheid onder druk: regelgeving is complex, voorzieningen zijn niet altijd toegankelijk en werken loont niet altijd zoals het zou moeten. Dit moet anders.

Bestaanszekerheid biedt vertrouwen: voldoende en zeker inkomen, werkzekerheid, voorspelbaarheid, begrijpelijke en toegankelijke rechten en plichten. De zekerheid dat (meer) werken loont en dat de overheid je helpt wanneer je wilt werken. Terugvorderingen van toeslagen willen we zoveel mogelijk beperken zodat de stap naar (meer) werken zekerder wordt.

Er zijn middelen die ingezet kunnen worden om ervoor te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een fatsoenlijk loon en een pensioen krijgen. Ook aan de uitgavenkant kunnen we sturen; Het inkomen moet voldoende zijn om alle basisvoorzieningen te kunnen betalen.

Bestaanszekerheid is meer dan alleen werk en inkomen. Het gaat ook over betaalbare huisvesting, zorg en onderwijs en een veilige en gezonde leefomgeving. Als we hier niets aan doen, groeit de ongelijkheid en ontstaat een gezondheidskloof. De gezondheidszorg ziet nu al medische klachten, maar geen medische oorzaak. Onderzoek heeft aangetoond dat investeren in de gezondheidszorg voor 10% bijdraagt aan gezondheid, terwijl investeren in het sociaal domein voor 31% bijdraagt.

Bij deze ambitie werken we vanuit vier thema's. De thema's hangen nauw samen en versterken elkaar. De vier thema's:

1. Werk en inkomen
2. Wonen
3. Onderwijs
4. Leefomgeving en Zorg

Hieronder lichten we de thema's kort toe:

Thema 1: Werk en inkomen

Binnen dit thema ligt de focus voornamelijk op financiële educatie. Hoe eerder kinderen leren met geld om te gaan, hoe meer ze daar op latere leeftijd de vruchten van plukken. Voor volwassenen die financiële problemen ervaren, zetten we in op vroegtijdige signalering en ondersteuning. Op deze manier willen we ervoor zorgen dat onze inwoners wendbaar zijn in het geval van een (financiële) tegenslag, zonder dat ze daardoor in de problemen komen. Wanneer schulden al problematisch zijn, biedt het wijkteam ondersteuning via schuldhulpverlening. Hiervoor is het wel belangrijk dat inwoners weten dat ze voor hulp bij de gemeenten terecht kunnen, en wat dan een eerste stap is.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstellingen geformuleerd:

- *Inwoners worden ondersteund bij het verkrijgen van een inkomen of passende financiële middelen en krijgen van jongs af aan financiële educatie aangeboden.*

- *Inwoners die door onverwachte omstandigheden worden getroffen in hun inkomen, waardoor hun stabiele bestaan in het geding komt, worden ondersteund.*

Thema 2: Wonen

Een dak boven het hoofd is een basisvoorwaarde voor een stabiel en waardig bestaan. Een veilig, betaalbaar en stabiel dak boven je hoofd biedt rust, zekerheid en de mogelijkheid om deel te nemen aan de samenleving. Toch staat deze basisbehoefte onder druk door de woningtekorten, de stijgende huurprijzen en de beperkte doorstroming op de woningmarkt.

Het is daarom voor onze regio belangrijk dat we zorgen voor voldoende woonaanbod. Vanuit het sociaal domein focussen wij ons op de groepen zoals ouderen, jongeren, mensen met een beperking en economisch daklozen. Dit omdat voor deze kwetsbare groepen het vinden van passende en betaalbare woonruimte nog ingewikkelder lijkt te zijn dan voor andere groepen. Het streven is dat iedereen een passende woonplek heeft en kan behouden. Hoewel de woning problematiek alle inwoners raakt, hebben sommige doelgroepen extra ondersteuning vanuit gemeenten en andere partners nodig om een passende woonplek te krijgen.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstelling geformuleerd: *Voor inwoners met specifieke behoeften is er binnen de regio passend woonaanbod beschikbaar.*

Thema 3: Onderwijs

Onderwijs en scholing spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling, toekomstkansen en zelfredzaamheid van inwoners, van de eerste schooljaren tot en met de verdere loopbaan. Iedere inwoner moet zich een leven lang kunnen ontwikkelen, bij voorkeur in de nabije omgeving. Dit vraagt om een divers en flexibel onderwijsaanbod dat aansluit op zowel de behoeften en de talenten van de inwoner maar ook de vraag van de arbeidsmarkt.

Motivatie, interesse en eerdere leerervaringen zijn belangrijk, maar ook de toegankelijkheid en haalbaarheid van scholing en bijscholing. Dit geldt zowel voor jongeren die naar school gaan als voor volwassenen die zich willen omscholen of bijscholen. Ook als iemand kiest voor een studie buiten de regio, willen we ervoor zorgen dat er mogelijkheden blijven om hier te wonen en deel uit te maken van de gemeenschap.

Door te investeren in onderwijs en gerichte (om)scholing voor kansrijke sectoren, zoals de zorg, techniek en IT, vergroten we de kans op duurzame werkgelegenheid. Ook zetten we in op laagdrempelige toegang tot basisvaardigheden, zoals taal- en digitale scholing, zodat iedereen kan meedoen in de maatschappij.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstelling(en) geformuleerd: *Inwoners kunnen zich een leven lang ontwikkelen dankzij onderwijs- en educatie-voorzieningen die aansluiten bij de behoeften, zo dicht mogelijk bij huis en toegankelijk voor iedereen.*

Thema 4: Leefomgeving en zorg.

De omgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft directe invloed op hun gezondheid en welzijn. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag, biedt voldoende ruimte voor beweging en minimaliseert gezondheidsrisico's. Dit vraagt om een integrale aanpak waarbij we inzetten op groenvoorzieningen, schone lucht, veilige infrastructuur en een sociale omgeving waarin mensen zich welkom en ondersteund voelen.

Daarnaast is veiligheid een basisvoorwaarde voor een prettige leefomgeving. Niet overal is dit vanzelfsprekend. In kwetsbare wijken en buurten is soms extra inzet nodig om criminaliteit, overlast en sociale uitsluiting tegen te gaan. Dit vraagt om een preventieve en gezamenlijke aanpak waarin niet alleen handhaving en toezicht een rol spelen, maar ook sociale initiatieven en buurtgerichte ondersteuning. Waar nodig worden gerichte interventies

ingezet via een ketenaanpak, waarin gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, politie, woningcorporaties en bewoners samen werken aan een veilige en leefbare omgeving.

Ook is het van belang dat de leefomgeving toegankelijk is voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking of verminderde mobiliteit. Dit betekent aandacht voor drempelloze openbare ruimtes, goede voorzieningen en een infrastructuur die uitnodigt tot deelname aan het maatschappelijk leven.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstelling(en) geformuleerd: *De leefomgeving is veilig, toegankelijk, gezond en stimuleert tot beweging.*

3. Huidige stand van zaken en lopende initiatieven

We zijn in onze regio ambitieus. We willen de ondersteuning en voorzieningen voor onze inwoners verder versterken. We bouwen voort op een sterke basis. De afgelopen jaren is er met waardevolle initiatieven en goed lopende voorzieningen als resultaat al veel bereikt. Tegelijkertijd blijven we kritisch kijken naar wat aanvullend nodig is, welke ontwikkelingen een verdere doorontwikkeling vragen en welke succesvolle aanpakken breder in de regio inzetbaar zijn. Daarnaast vragen landelijke en (boven)regionale opgaven veel van onze regio.

Per ambitie zijn lopende programma's en projecten geïnventariseerd en kritisch beoordeeld. We hebben geanalyseerd wat er nodig is om de per thema van een ambitie gestelde doelstellingen te behalen. Geconstateerd is dat er:

- *Overlap is tussen projecten:* Verschillende initiatieven richten zich op vergelijkbare doelgroepen of problematieken. Door deze te bundelen, kunnen ze effectiever en efficiënter worden ingezet.
- *Doorontwikkelingskansen zijn:* Sommige projecten hebben potentie om verder te worden opgeschaald of aangepast om een bredere impact te realiseren.
- *Gebrek aan regionale dekking is:* Bepaalde initiatieven zijn waardevol maar nog niet in de hele regio beschikbaar. Uitbreiding kan bijdragen aan een meer inclusieve en gelijkwaardige ondersteuning.
- *Leemtes zijn in het aanbod:* Op sommige gebieden is er nog geen passend aanbod. Dit vraagt om de ontwikkeling van nieuwe interventies en samenwerkingsvormen.

Per thema geven we hieronder aan welke maatschappelijke en/of landelijke en/of regionale ontwikkelingen relevant zijn. Een aantal van de ontwikkelingen is voor alle thema's van toepassing.

Participatiewet in balans

Jaren terug is geconstateerd dat de huidige Participatiewet te rigide is en niet meer past in het huidige tijdperk. Het vertrouwen en de menselijke maat moeten weer terug ook in de wet. Het wetgevingstraject kost tijd, daarom wordt er in drie sporen gewerkt om deze wezenlijke cultuuromslag mogelijk te maken in Participatieland.

Spoor 1: Programmaplan participatiewet. Dit gaat om 22 maatregelen die nu al kunnen worden ingevoerd. Het zijn maatregelen die in de geest van de nieuwe wet al voor vaststelling van de wet worden uitgevoerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het wel of niet iets aanmerken als gift bij de berekening van een uitkering of het loslaten van de vier weken zoektermijn voor jongeren, etc.

Spoor 2: Wetgevingstraject, start in maart 2025, naar verwachting van kracht in 2026, waarbij sommige onderdelen later van kracht worden.

Spoor 3: Versterken vakkundigheid in de uitvoering.

Hierbij gaat het om cultuurverandering bij professionals, waarbij hun grondhouding is: werken vanuit vertrouwen en het toepassen van de menselijke maat.

Wetsvoorstel Proactieve dienstverlening

Te veel mensen weten niet dat zij recht hebben op een uitkering of voorziening vanwege hun inkomen of zijn bang om die aan te vragen uit angst dat ze iets moeten terugbetalen. In het wetsvoorstel wordt ervoor gezorgd dat UWV, SVB en gemeenten inwoners actief kunnen benaderen om hen te wijzen op uitkeringen en andere (sociale) voorzieningen waarop zij recht hebben. Wettelijk wordt het mogelijk bepaalde gegevens met elkaar te delen om te beoordelen of inwoners vanwege hun inkomen of financiële situatie recht hebben op een uitkering of sociale voorziening. Het kabinet wil zo de bestaanszekerheid vergroten en armoede terugdringen. Vervolgens gaan uitvoeringsorganisaties ook hulp bieden bij het aanvragen van een regeling.

Hieronder wordt per thema beknopt beschreven welke maatschappelijke, landelijke en regionale ontwikkelingen relevant zijn en waar de focus op moet komen te leggen om de doelstellingen te behalen. Deze inzichten zijn opgehaald tijdens verschillende bijeenkomsten met de Sociaal Domein partners.

Thema 1: Werk en inkomen.

De vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland voeren de Participatiewet uit, waarmee zij inwoners ondersteunen bij het verkrijgen van bestaanszekerheid door het verwerven van een vast inkomen.

Ook wordt aandacht besteed aan maatschappelijke participatie voor inwoners met een minimuminkomen. Een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de Regiopas (met op Texel de TexelPas). Inwoners kosteloos kunnen hiermee deelnemen aan diverse activiteiten op het gebied van sport, kunst en cultuur en educatie, waardoor zij beter mee kunnen doen in de samenleving. Rond de zomer van 2025 is het haalbaarheidsonderzoek afgerond en volgt er een advies en besluit of en hoe de Regiopas kan worden ingevoerd voor de andere drie gemeenten in de regio.

Overkoepelend wil het kabinet met het wetsvoorstel "Pro-actieve dienstverlening" voorkomen dat mensen onnodig buiten het sociale vangnet vallen. Door gegevensuitwisseling tussen UWV, SVB en gemeenten wordt het mogelijk om inwoners proactief te informeren over voorzieningen waarop zij recht hebben. Dit biedt kansen om armoede en onzekerheid over sociale regelingen in de regio te verminderen. Daarnaast wil het kabinet met het wetsvoorstel "Handhaving sociale zekerheid" ervoor zorgen dat de uitvoering meer ruimte krijgt voor de persoonlijke situatie van mensen. Dat betekent dat UWV, SVB en gemeenten zelf mogen bepalen om een straf of maatregel bijvoorbeeld niet uit te voeren als zij zien dat iemand daardoor alleen maar meer in (financiële) problemen komt. Ook moeten mensen niet meer automatisch gestraft worden op het moment dat zij een foutje maken tijdens het aanvragen van een regeling.

Al met al zijn er in de regio veel waardevolle initiatieven die bijdragen aan bestaanszekerheid, werkgelegenheid en maatschappelijke participatie. Toch blijven er uitdagingen, vooral omdat een groeiende groep inwoners het financieel moeilijk heeft. Jong geleerd is oud gedaan is hierbij het devies. Ondanks de inzet van de vier gemeenten via diverse initiatieven, is er behoefte aan meer samenhang en samenwerking binnen de regio om deze problematiek effectief aan te pakken. Het project dat wij hiervoor uit gaan voeren moet zowel inzetten op de samenhang als de samenwerking. Daarnaast is het belangrijk dat goede en effectieve interventies die in de ene gemeente al bestaan kunnen worden versterkt in de andere gemeenten.

Thema 2: Wonen

Wonen is een fundamentele basis voor bestaanszekerheid. In onze regio streven we ernaar dat iedereen beschikt over een passende plek. Dit is echter nog geen vanzelfsprekendheid. Momenteel wordt een data-analyse uitgevoerd om het huidige woningaanbod en de woonbehoeften van specifieke doelgroepen binnen het sociaal domein in kaart te brengen. Voor de zomer van 2025 vindt een bestuurlijke verkenning plaats, waarin wordt besproken wat de resultaten van de analyse betekenen voor de regio en voor de individuele gemeenten. Dit vormt de basis voor de Regionale Woonzorgvisie, die na de zomer aan de colleges wordt voorgelegd en eind dit jaar ter besluitvorming aan de gemeenteraden.

Deze visie richt zich op de samenhang tussen wonen, zorg en welzijn, waarbij wordt bepaald welke onderdelen op regionaal niveau kunnen worden opgepakt en welke lokaal moeten worden uitgewerkt. Vanaf 2026 wordt dit verder uitgewerkt in een uitvoeringsplan, waarin concrete maatregelen en samenwerkingsafspraken worden vastgelegd.

Gezien de borging van dit thema binnen de Regionale Woonzorgvisie wordt er onder ambitie 1 geen afzonderlijk project voor wonen opgezet. Wel blijft het een aandachtspunt om te monitoren of er voldoende en passend woonaanbod is voor specifieke doelgroepen binnen het sociaal domein. Dit vraagt om nauwe samenwerking met woningcorporaties, zorgorganisaties en welzijnspartijen, zodat er zowel binnen de sociale huur als in kleinschalige wooninitiatieven voldoende passende woonmogelijkheden beschikbaar zijn. De programmamanager vanuit het regioteam bewaakt deze ontwikkelingen en zet waar nodig aanvullende stappen om knelpunten tijdig te signaleren en aan te pakken.

Thema 3: Onderwijs

De Kop van Noord-Holland biedt een breed onderwijsaanbod, van voorschoolse voorzieningen tot MBO-opleidingen. Met name het diverse aanbod in kansrijke sectoren zoals zorg, groen en logistiek, waarin inwoners worden opgeleid en begeleid naar duurzaam werk, willen we behouden en verder versterken.

Praktijkleren verdient daarbij extra aandacht, gezien de groeiende behoefte vanuit een steeds bredere doelgroep. We sluiten aan bij en bouwen voort op sectoren waar de vraag naar personeel groot is en willen hierbij de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt stimuleren.

Hoewel het onderwijs toegankelijk is voor alle leeftijdsgroepen, vormen bereikbaarheid en vervoer een knelpunt, vooral voor inwoners van kleinere kernen. Er is in de regio maar één HBO-opleiding. Dit kan ertoe leiden dat zij de regio verlaten om elders te studeren. Binnen het bestuurlijk overleg bestaat daarom de ambitie om het HBO-aanbod in de regio uit te breiden. Dit sluit aan bij het landelijke programma *Elke regio telt*, dat zich richt op beter afgestemd onderwijs op de regionale arbeidsmarkt en opleidingsbehoeften.

Thema 4: Leefomgeving en zorg

Een gezonde en veilige leefomgeving is belangrijk voor het welzijn van inwoners. Tijdens de coalitiebijeenkomsten is geconstateerd dat alle gemeenten veel aandacht besteden aan de inrichting van de buitenruimte en het verbeteren van de leefkwaliteit. Toch ervaren inwoners dat het sociale aspect van veiligheid extra aandacht behoeft.

Wanneer er sprake is van overlast in wijken of buurten, wordt hier door samenwerkingspartners – vaak vanuit het veiligheidsdomein – op ingespeeld om het gevoel van veiligheid te vergroten. De inrichting van de omgeving kan ook bijdragen aan gevoelens van onveiligheid of situaties creëren die overlast uitlokken. Daarom is onze visie dat er niet alleen reactief, maar vooral preventief moet worden gehandeld. Dit vraagt om een integrale en structurele aanpak waarin veiligheid, leefbaarheid en sociale samenhang hand in hand gaan.

Binnen het project dat wij hiervoor willen oppakken brengen wij deze elementen samen en versterken wij de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartijen met de focus op jeugd. Dit project sluit naadloos aan op het project: Het beeld van de Kop, dat onder ambitie 3 valt. Dit project richt zich op het opzetten van een signaleringsnetwerk, zodat problemen vroegtijdig worden herkend. Het project binnen deze ambitie legt de nadruk op de vervolgstappen na signalering en op het versterken van de samenwerking tussen partners in de keten. Dit moet leiden tot een effectievere aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen, waarbij preventie centraal staat en duurzame oplossingen worden geborgd.

4. Het programma

In de zomer van 2024 is aan de Sociaal Domein partners gevraagd om, per ambitie van de Regiovisie, aan te geven of zij bij wilden dragen aan het opstellen van de programma's. Per ambitie is vervolgens een coalitie gevormd die onder regie van een programmamanager aan de slag is gegaan. Deze coalities hebben lopende programma's en projecten rond een ambitie geïnventariseerd en geanalyseerd. Wat gaat er goed? Waar liggen verbeterkansen? Waar zitten lacunes?

Daarna hebben de sociaal domein partners op basis van de analyse (ieder voor zich) projectvoorstellen aangeleverd. In de coalities zijn alle voorstellen vervolgens kritisch bekeken (onder andere op de impact voor inwoners en de haalbaarheid) en is gekomen tot een selectie van drie projecten die een plek hebben gekregen in dit programma. Niet alle voorgestelde projecten zijn dus opgenomen in het programma. Dit betekent niet dat deze projecten niet uitgevoerd kunnen worden, maar dat zij (op dit moment) buiten de scope van dit programma vallen. Jaarlijks wordt geëvalueerd wat de voortgang is ten aanzien van de doelstellingen en of het wenselijk of nodig is om nieuwe projecten te starten. Hiervoor wordt teruggegrepen naar het overzicht met kansrijke projecten zoals aangeleverd door de coalitiepartners.

Hieronder worden de drie geselecteerde projecten die we gaan uitvoeren om tot realisatie van de ambitie te komen toegelicht.

Project 1a: Financiële educatie voor kinderen, jongeren en (jong)volwassenen

Aanleiding

Praten over persoonlijke financiën is nog steeds een taboe. Vroegtijdige financiële opvoeding helpt geldproblemen voorkomen en draagt bij aan zelfredzaamheid op latere leeftijd. Volwassenen die als kind geen financiële educatie kregen, hebben twee keer zo vaak betalingsachterstanden. Niet elk kind of jongere krijgt financiële opvoeding van huis uit mee. Hierbij zijn vier thema's van belang: voldoende inkomsten verwerven, geldzaken organiseren, verantwoord besteden en voorbereid zijn op (on)voorziene gebeurtenissen.

In verschillende gemeenten lopen al initiatieven zoals Financieel Fit, Get a Grip, Moneytalks en Thuisadministratie. Dit project beoogt een dekkend aanbod in de vier gemeenten, met specifieke aandacht voor inwoners met een migratieachtergrond.

Doel

Dit project heeft als doel een regionaal uniform aanbod te realiseren voor informatie, advies en ondersteuning rondom financiële vaardigheden, afgestemd op verschillende leeftijdsgroepen.

Stappenplan

Om het doel te bereiken zullen de volgende stappen worden gezet:

1. Inventariseren en analyseren van bestaand aanbod omtrent financiële educatie en kansen/lacunes in de vier gemeenten.
2. Opstellen van een werkwijze rond financiële educatie
3. Uitvoeren van een pilot waarin de nieuwe werkwijze wordt getoetst
4. Evalueren en bijstellen van de werkwijze aan de hand van de ervaringen uit de pilot en opstellen van een implementatieplan
5. Besluitvorming in de regionale gemeenten met betrekking tot de werkwijze
6. Implementeren van de regionale werkwijze

Aandachtspunten

- Aansluiten bij de leerdoelen van het NIBUD voor kinderen vanaf 6 jaar, zoals op hun website te vinden is.
- Wil de inzet en ondersteuning beklijven dan is voor migranten een cultuursensitieve benadering noodzakelijk.
- In den lande is er al veel aandacht voor dit onderwerp. Wij sluiten aan op landelijke ontwikkelingen.
- Het uiteindelijk doel is het opnemen van financiële educatie in de schoolcurricula. Dit onder het motto: jong geleerd, is oud gedaan.
- Bewezen effectieve interventies inzetten.
- Van het bedrijfsleven kunnen wij veel leren. Wij betrekken het bedrijfsleven (m.n. Banken)

Benodigde kennis en kunde

Voor dit project is de inzet van kennis en kunde van de volgende sociaal domein partners nodig: Welzijnsaanbieders, onderwijs en kinderopvang, UWV, Maatschappelijke opvangorganisaties, Charitas, bedrijfsleven (bijv. banken).

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. Het betreft hier een inschatting. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Doorlooptijd
1. Inventarisatie huidig aanbod	3 maanden
2. Ontwikkeling regionaal plan	1 maand
3. Bestuurlijk akkoord	2 maanden
4. Implementatie	n.t.b.
5. Evaluatie	1 maand

Project 1b: Versterken praktijkleren

Aanleiding

In onze regio bestaan al verschillende initiatieven en trajecten die inwoners ondersteunen bij het vinden van werk of het ontwikkelen van arbeidsvaardigheden. Deze initiatieven richten zich echter vaak op één specifieke doelgroep binnen één kansrijke sector, zoals zorg, groen of logistiek. Er liggen kansen in het bundelen van deze initiatieven en het gericht aanbieden van praktijkleren. Dit maakt het mogelijk om beter aan te sluiten op de talenten en voorkeuren van inwoners en tegelijkertijd bedrijven beter te voorzien van gekwalificeerd personeel.

Kortom: Praktijkleren kan ingezet worden voor alle doelgroepen, voor elke inwoner, zonder leeftijdsgrens. Denk hierbij ook aan statushouders, omscholers, voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) of inwoners zonder opleiding/startkwalificatie. Wij willen jongeren helpen uit te blinken in dát waar ze goed in zijn. Praktijkleren kan hieraan bijdragen. Werkgevers kunnen een praktijk-of leerwerkplaats aanbieden, zodat jongeren beter voorbereid zijn op de arbeidsmarkt. Zij begeleiden hierbij de jongeren, afhankelijk van de aan te leren vaardigheden en competenties. Wij richten ons met name op:

- De sectoren waar een tekort ontstaat aan gekwalificeerd personeel bestaat of zal gaan ontstaan.
- Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt voor wie toegang tot de arbeidsmarkt een probleem is
- Jongeren die (dreigen) uit te vallen in het onderwijs.

Hoewel specifieke doelgroepen extra aandacht krijgen, streven we ernaar om het denken in doelgroepen los te laten waar dat mogelijk is. Dit betekent dat de focus ligt op een brede, inclusieve aanpak, waarbij praktijkleren toegankelijk is voor iedereen die er baat bij heeft. Daarnaast sluiten we aan bij EntreeNL en zetten we in op het intensiveren van relaties met werkgevers die praktijkleerplekken en begeleiding kunnen bieden. Een belangrijk onderdeel van dit project is de ontwikkeling van een Techcourt in de Kop – een fysieke leeromgeving waar deelnemers hun eerste werkervaring kunnen opdoen, de eerste arbeidsvaardigheden aanleren en wennen aan de combinatie van leren en werken.

Bovendien is er behoefte aan meer kennis en expertise over praktijkleren binnen het Regionaal Werkcentrum (RWC). Dit betekent dat professionals binnen het RWC beter worden toegerust om praktijkleren als instrument in te zetten. Structurele aandacht voor scholing en doorontwikkeling binnen de dienstverlening van de betrokken partners is essentieel. Elke kandidaat wordt geselecteerd op opleidingsachtergrond en inzetbaarheid binnen een praktijkleertraject.

Om praktijkleren duurzaam te verankeren, is regionale coördinatie en eigenaarschap nodig. Dit vraagt om een duidelijke rolverdeling binnen de samenwerkingsstructuur en de werkprocessen van alle betrokken partijen. Gezien de behapbaarheid en omvang van het project wordt dit in 2 fasen uitgevoerd: we starten met Praktijkleren op niveau 1 en 2 en in een volgende fase worden niveau 3 en 4 uitgewerkt. Voor de zorg wordt aangesloten bij het IZA-project.

Doel

Het doel van dit project is om ervoor te zorgen dat ervoor iedere jongere een passende leerwerkplek die aansluit bij de behoefte in de markt en bij de behoeften en talenten van inwoners.

Stappenplan

Om invulling te geven aan het hierboven beschreven doel wordt bij dit project gedacht aan de volgende stappen:

1. Inventariseren en analyseren van het huidige aanbod van praktijkleren, de kanssectoren en de geschikte doelgroepen
2. Opstellen van een verbeterplan voor het aanbod voor praktijkleren.
3. Opstellen van een projectplan "Techcourt in de Kop".
4. Opstellen van het implementatieplan voor het verbeterplan en het projectplan
5. Besluiten over het voorstel en het projectplan door colleges
6. Implementeren van fase 1 en 2

Aandachtspunten

- Nauwe samenwerking met werkgevers.
- Begeleiding op de werkvloer waarborgen.
- Dekkend regionaal aanbod realiseren.
- Aansluiten bij het IZA-project voor de zorgsector.

Benodigde kennis en kunde

Voor de uitvoering van dit project is het wenselijk dat de volgende partners worden betrokken: Regionale werkcentrum (RWC), waarin vertegenwoordigd zijn de onderwijsinstellingen, SBB ((Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven), werkgevers en sociaal ontwikkelbedrijven, uitzendbureaus, Jongerenpunt Den Helder en doorstroompunten

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. Het betreft hier een inschatting. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Doorlooptijd
1. Inventarisatie huidig aanbod	3 maanden
2. Ontwikkeling regionaal plan	1 maand
3. Bestuurlijk akkoord	2 maanden
4. Implementatie	n.t.b.
5. Evaluatie	1 jaar

Project 1c: Ketenaanpak veiligheid en zorg in de wijk

Aanleiding

Een veilige wijk/woonkern, daar wil iedereen wonen. De inwoners geven samen kleur aan de wijk/woonkern en drukken hun stempel op het ervaren veiligheidsgevoel in de wijk/woonkern. Ook de inrichting van de fysieke omgeving van de wijk kan hier positief aan bijdragen.

Waar veiligheid en zorg samenkomen, spelen veel partners een rol. Een geïntegreerde aanpak is nodig om veiligheid in de wijk te waarborgen. Dit project richt zich op versterking van de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartijen, met een focus op jeugd. Na signalen van onveiligheid moet er snel geschakeld kunnen worden. Een goed voorbeeld van een sluitende ketenaanpak is de werkwijze die door verschillende partners op Wieringen wordt gehanteerd.

Doel

Dit project heeft als doel een effectieve ketenaanpak te realiseren waarin partijen gezamenlijk werken aan het bevorderen van een veilige wijk. Dit gebeurt op basis van signalering en een gedeelde verantwoordelijkheid binnen het signaleringsnetwerk (ambitie 3). Door samenwerking tussen relevante partners wordt tijdig ingegrepen wanneer een ketenaanpak noodzakelijk is, waardoor veiligheidsrisico's worden verminderd en de leefbaarheid in de wijk/woonkern wordt versterkt.

Stappenplan

Om het doel te bereiken worden de volgende stappen gezet:

1. Inventariseren en analyseren van bestaande effectieve ketenaanpakken omtrent veiligheid en zorg in de wijk (zowel binnen als buiten de eigen regio). Inclusief een beschrijving van de succesvolle aanpakken van partners binnen de Kop en een analyse van succesfactoren en valkuilen
2. Opstellen van een regionale ketenaanpak
3. Opzetten van een pilot waarin de ketenaanpak wordt getoetst

4. Evalueren van de pilot, bijstellen van de ketenaanpak en opstellen van een implementatieplan
5. Besluiten over de ketenaanpak door colleges
6. Implementeren van de ketenaanpak

Aandachtspunten

- Inwoners betrekken.
- Nauwe samenwerking tussen zorg en veiligheid.
- Leren van bestaande succesvolle initiatieven.
- In Den Helder is net gestart met de projecten "Preventie met gezag" en "Door verminderen van geldstress naar een kansrijke toekomst", die als inspiratie dienen.

Benodigde kennis en kunde

Voor dit project is de inzet van kennis en kunde van welzijnspartners, zorgaanbieders, openbare orde en veiligheid (OOV), politie, gemeenten, cq. wijkteams, Veilig Thuis, Jongerenwerk en Vangnet&advies nodig.

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. Het betreft hier een inschatting. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Doorlooptijd
1. Inventarisatie	3 maanden
2. Ontwikkeling voorstel	1 maand
3. Bestuurlijk akkoord	2 maanden
4. Implementatie	n.t.b.
5. Evaluatie	1 maand

5. Maatschappelijke impact (meten is weten)

Iedere dag spannen talloze mensen die actief zijn in het Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland zich in voor het welbevinden van anderen. Soms gericht op het verschaffen van informatie die ertoe bijdraagt dat mensen zich optimaal kunnen ontwikkelen, soms gaat het om intensieve ondersteuning en zorg.

We willen dat inwoners de best mogelijk preventie, ondersteuning en zorg krijgen. Tegelijkertijd zijn tijd, geld en mensen niet onbeperkt beschikbaar. Daarom stellen we onszelf de vragen: "Doen we het goed?" En "Doen we het goede?" Om op deze vragen antwoord te kunnen geven gaan we op twee manieren 'meten':

1. Doelmatigheid: cijfers en prestaties

Bij doelmatigheid kijken we naar de cijfermatige meetbaarheid. We maken daarbij niet alleen gebruik van data uit systemen van de gemeenten zelf, maar ook bijvoorbeeld van het CBS. Het gaat bij de doelmatigheid onder andere over middelen en geleverde diensten. We gaan in partnerschap prestatie indicatoren opstellen. Vervolgens gaan we data verzamelen die iets zeggen of we een gesteld doel behaald hebben of niet. Op basis van de verzamelde data kunnen we kiezen of we op eenzelfde weg verder willen gaan of dat we onze aanpak aanpassen.

Als het gaat om het realiseren van de ambities van de Regiovisie Sociaal Domein, zullen we gebruik maken van data die op regio/gemeente niveau beschikbaar zijn. Als de data uit deze bronnen niet specifiek genoeg zijn, zullen we data op programma/project/pilot niveau verzamelen. Of en hoe dat gebeurt, leggen we vast in de projectplannen.

2. Social Impact: ervaren inwoners een verandering?

Daar waar het bij doelmatigheid gaat over cijfers, gaat het bij social impact om verhalen van inwoners, over het al dan niet ervaren van een verandering. Merken zij verschil? Voelen zij zich beter geholpen of ondersteund?

Of de verandering die zij ervaren één op één de verdienste is van een project valt vaak niet te zeggen. Vele variabelen spelen hierbij een rol. Ook variabelen die niets met een project te maken hebben.

Bij het meten van de impact gaat het niet alleen om de verhalen van de inwoners en de veranderingen die zij ervaren, maar ook om het ophalen van de verhalen bij vrijwilligers en professionals.

De data die we gaan verzamelen bij inwoners, vrijwilligers en professionals gebruiken we vervolgens om onze plannen te verbeteren. Zo geven we samen vorm aan de leercyclus.

Bij het meten van de social impact werken de regiogemeenten nauw samen met onderzoekers en studenten van de opleiding Social Work van Hogeschool Inholland.

Bij het zichtbaar maken van de de social impact doen we drie dingen:

I. *Inwonersenquête:*

Om de impact van de Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland zichtbaar te maken hebben we per ambitie en de daaronder vallende thema's, doelstellingen geformuleerd. Vervolgens hebben we een lijst met vragen opgesteld. Deze vragen aan inwoners geven ons een beeld of onze inwoners een verandering hebben ervaren rond deze thema's. Jaarlijks zullen we de vragenlijst bij 1000 inwoners van de Kop van Noord-Holland afnemen.

II. *Focusgroepen met professionals en vrijwilligers:*

We verzamelen ervaringen van professionals en vrijwilligers over de effectiviteit van de programma's. Dit doen we eens per jaar in iedere gemeente van de regio.

III. *De Impact Tool Sociaal Domein en de impactbijeenkomsten*

De inwonersenquête en de focusgroepen vormen samen de 'Impact Tool Sociaal Domein KvNH'. Tijdens de, per programma, te organiseren impactbijeenkomst, worden de verzamelde data geïnterpreteerd: Wat betekenen de cijfers? Welke ontwikkelingen zien we? Wat werkt en wat kan beter?

Deelnemers aan de Impactbijeenkomsten zijn de Sociaal Domein partners en onderzoekers van Hogeschool Inholland, die na afloop een rapportage met bevindingen en aanbevelingen opstellen.

De leercyclus

De eerste meting zal plaats vinden in het najaar van 2025 en dient als nulmeting. Daarna herhalen we de cyclus jaarlijks. Deze werkwijze zorgt ervoor dat we continu leren, verbeteren en de impact van de programma's vergroten.

Activiteit	Wanneer	Uitvoering
Afnemen vragenlijst (>1000 inwoners)	Q3	Studenten, onderzoekers, professionals/vrijwilligers
Focusgroepen met professionals	Begin Q4	Onderzoekers Inholland
Data-analyse	Eind Q4	Onderzoekers Inholland
Impact leerbijeenkomst	Begin Q1	Sociaal Domein partners, onderzoekers
Rapportage impact en geleerde lessen	Begin Q1	Onderzoekers Inholland

6. De programma-/projectorganisatie

Het Programmaplan van de Regiovisie bevat negen programma's. Ieder programma bevat meerdere projecten. De samenhang tussen alle programma's en de projecten is groot en dus is een heldere programma-/projectstructuur nodig.

De kracht van de Regiovisie zit niet alleen in de inhoud van de programma's, maar ook in de wijze waarop de Regiovisie en deze inhoudelijke plannen tot stand zijn gekomen. De Regiovisie, de ambities en de programma's fungeren als vliegwiel voor het partnerschap dat we met elkaar vormgeven.

Bij dit partnerschap pakken we de uitdagingen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid op. Binnen het partnerschap onderscheiden we verschillende rollen. De structuur van de programma-/projectorganisatie biedt duidelijkheid over de verschillende rollen, het eigenaarschap, de afstemming, besluitvorming en communicatie. We borgen hiermee de samenwerking, versnellen de uitvoering en vergroten de impact voor inwoners.

Binnen de projectorganisatie gelden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- We ervaren een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de ambities van de Regiovisie;
- De projectorganisatie sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren;
- Taken en verantwoordelijkheden zijn helder belegd en er is sprake van effectieve en efficiënte besluitvorming;
- Voortgang, keuzes en resultaten worden periodiek en transparant gedeeld met alle betrokkenen (alle Sociaal Domein partners en gemeenten);
- We zijn alert op nieuwe ontwikkelingen in de regio en daarbuiten en spelen daar waar mogelijk op in;
- De projectorganisatie is ondersteunend en faciliterend aan de programma's.

Structuur

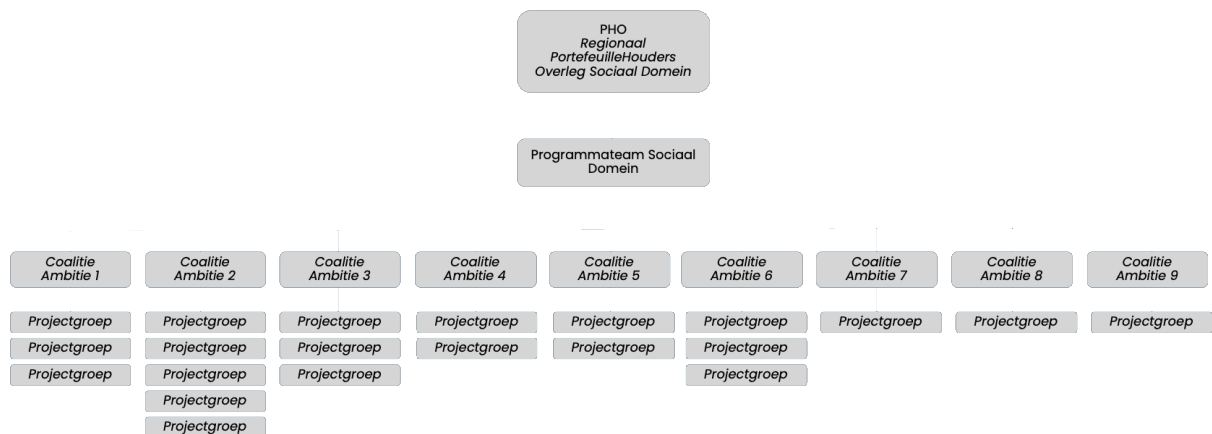
De uitvoering van de programma's is georganiseerd binnen de structuur van de Regiovisie. De ambities uit de Regiovisie zijn verdeeld over de wethouders die deel uitmaken van het regionaal portefeuillehouders overleg Sociaal Domein. Iedere wethouder is daarmee de 'eigenaar' van tenminste één ambitie. Voor iedere ambitie is één programma opgesteld. Aan ieder programma is een programmamanager gekoppeld. De programmamanagers vormen samen met de opgavemanager 'het Programmateam Sociaal Domein'. Deze samenwerking tussen de opgavemanager en de programmamanagers in het Programmateam Sociaal Domein is een regionale samenwerking binnen de KOP4.

Voor iedere ambitie (programma) is een coalitie gevormd. Iedere coalitie bestaat uit verschillende personen die werkzaam zijn bij de gemeenten en/of maatschappelijke organisaties met kennis, kunde en ervaring rondom één specifieke ambitie. De programmamanager is de voorzitter van de coalitie. De coalitie treedt op als klankbordgroep voor de projectgroepen.

Per ambitie is een aantal projecten benoemd. Op dit moment voorzien we dat we aan de slag willen met achttien projecten (niet allemaal tegelijk, zie planning). Per project verschilt het wat er nodig is voor de uitvoering. Voor projecten met meerdere organisaties is het denkbaar dat er voor de uitvoering een projectgroep wordt gevormd, maar mogelijk is dit niet voor elk project nodig. Naar verwachting vraagt de uitvoering van ambitie 1, 2, 3 en 6 om meerdere verschillende projectgroepen (meer dan twee). De projectgroep stelt per project een concreet projectplan op met acties, resultaten en een begroting, alvorens aan de slag gaan met de uitvoering.

De programmamanager houdt het integrale toezicht op de projecten die er in het kader van haar programma worden uitgevoerd. De samenstelling van de projectgroepen verschilt per project. Soms zal een projectgroep alleen uit ambtenaren bestaan en soms wordt een projectgroep gevormd door vrijwilligers en professionals van verschillende Sociaal Domein partners. Ook wordt per project beoordeeld of aanvullende inzet nodig is (bijvoorbeeld in de vorm van een projectleider of aanvullende expertise).

Onderstaande figuur is een visuele weergave van de verwachte structuur en projectgroepen per ambitie.



Eens per jaar zal een brede bijeenkomst worden georganiseerd voor alle betrokkenen (vrijwilligers, professionals en bestuurders). Deze bijeenkomst wordt georganiseerd met als doel:

- Betrokkenen met elkaar in verbinding te brengen;
- De voortgang te delen, signalen op te halen en successen te vieren;
- De gezamenlijke uitvoeringskracht te versterken;
- Uitkomsten van impactbijeenkomsten te delen (zie hoofdstuk 5).

Begin 2026 wordt geëvalueerd of de projectorganisatie passend is of dat aanpassingen gewenst zijn.

7. Meerjarenplanning

De uitvoering van de negen programma's binnen de Regiovisie Sociaal Domein vormen een omvangrijke en complexe opgave. Niet alle projecten kunnen tegelijk starten. Daarom is er een samenhangende meerjarenplanning opgesteld, waarbij rekening is gehouden met onderlinge afhankelijkheden, beschikbare capaciteit en middelen en de uitvoerbaarheid per stap.

Per programma is een realistische volgorde van starten vastgesteld, afgestemd op de bredere regionale planning. Daarbij is bewust gekozen voor een gefaseerde aanpak die ruimte laat voor leren, bijsturen en het benutten van kansen. Urgente vraagstukken en projecten die snel kunnen starten, hebben voorrang gekregen. Andere projecten starten later, bijvoorbeeld vanwege noodzakelijke voorbereiding, samenwerking of randvoorwaarden die eerst op orde moeten zijn.

De planning van de projecten is als bijlage aan dit programmaplan toegevoegd. De in de planning genoemde startdata zijn richtinggevend en onder andere afhankelijk van de voortgang van andere projecten, beleidsontwikkelingen of externe factoren.

8. Middelen

De uitvoering van de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 vraagt, naast bestuurlijke en inhoudelijke afstemming, ook om een realistische inschatting van de benodigde inzet en middelen. Hoewel de ambities breed worden gedragen en het programma voortbouwt op bestaande kracht in de regio, geldt dat de uitvoering van de projecten in de praktijk om tijd, capaciteit en financiële middelen vraagt.

De benodigde inzet verschilt per project en is afhankelijk van een aantal factoren. Denk hierbij aan de omvang van het project, de complexiteit, de mate waarin aanvullende expertise of procesondersteuning nodig is en of een project aansluit bij bestaand beleid en reeds lopende activiteiten binnen het Sociaal Domein. In sommige gevallen kunnen de werkzaamheden binnen de bestaande capaciteit van ambtenaren en Sociaal Domeinpartners worden uitgevoerd. Voor andere projecten is echter aanvullende inzet of financiering noodzakelijk.

In situaties waarin de uitvoering niet binnen de reguliere werkzaamheden kan worden opgevangen, is het van belang om tijdig aanvullende ondersteuning te organiseren. Dit kan variëren van een tijdelijke vergoeding voor extra ureninzet van ambtenaren of beleidsadviseurs, tot het aanstellen van een projectleider of projectondersteuner, of het vrijmaken van budget voor ontwikkelkosten, communicatiecampagnes of de uitvoering van pilots. Ook kan gedacht worden aan de inzet van extern advies of de inkoop van innovatieve oplossingen.

Als we door de ooghalen kijken naar de verschillende projecten binnen dit programma, is het denkbaar dat in ieder geval de volgende extra ondersteuning voor projecten noodzakelijk is.

Project	Benodigde ondersteuning (indicatief)
1a. Financiële educatie voor kinderen, jongeren en (jong)volwassenen	Mogelijk uitvoerbaar binnen bestaande capaciteit van beleidsadviseurs en maatschappelijke partners.
1b. Versterken praktijkleren	Nadere afstemming en mogelijke aanvullende inzet vereist, afhankelijk van betrokkenheid onderwijs en werkgevers.
1c. Ketenaanpak veiligheid en zorg in de wijk	Inzet van een projectleider en coördinatie binnen de veiligheid- en zorgketen noodzakelijk.

Bij het vaststellen van de Regiovisie voor het Sociaal Domein in de Kop van Noord-Holland, is afgesproken dat er vanuit de begroting van de vier gemeenten geen extra middelen beschikbaar worden gesteld. Wanneer aannemelijk kan worden gemaakt dat kosten die ten behoeve van een innovatie nodig zijn, op een andere plek leiden tot een kostenbesparing, kan wel met middelen worden geschoven. Wanneer toch extra middelen nodig zijn, zal hiervoor gebruik moeten worden gemaakt van subsidiemogelijkheden.

In ieder op te stellen projectplan zal worden aangegeven waar een eventuele kostenbesparing plaats zal vinden, of er extra middelen nodig zijn, en of, en zo ja waar, subsidie aangevraagd dient te worden.

Bij het opstellen van ieder projectplan zal afstemming plaatsvinden met partijen die een rol gaan spelen in de uitvoering. Voor de gemeenten betekent dit dat, naast afstemming met mensen in de uitvoering en beleid, bijvoorbeeld ook afstemming plaats zal vinden met managers en financials. Hier zal worden getoetst of de benodigde middelen (inzet en geld) ook beschikbaar zijn. Met betrekking tot de inzet van ambtelijke capaciteit zal steeds een kwartaal voorafgaand aan de start van een project, aan de managers gevraagd worden of de benodigde capaciteit ook beschikbaar kan worden gesteld.

9. Randvoorwaarden en risico's

De uitvoering van de programma's vormen een grote uitdaging. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste randvoorwaarden en risico's beschreven die van invloed zijn op de uitvoering van de programma's. Per punt wordt een korte toelichting gegeven en is aangegeven hoe het risico kan worden gemanaged.

1. *Voldoende uitvoeringscapaciteit en expertise:*

De uitvoering van de programma's vraagt om inzet van zowel gemeentelijke medewerkers als van professionals van Sociaal Domein partners. De krapte op de arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor de doorlooptijd van een project en/of de kwaliteit van het op te leveren resultaat.

2. *Beschikbaarheid van het benodigde budget:*

Zoals omschreven in hoofdstuk 8 zijn middelen nodig voor het uitvoeren van de projecten. Het gaat daarbij vooral om de financiering van professionals. Zoals bij het vaststellen van de Regiovisie is afgesproken zal hiervoor geen beroep worden gedaan op extra middelen, maar zullen deze middelen gevonden moeten worden door aannemelijk te maken dat op andere onderdelen van het Sociaal Domein de uitgaven worden teruggedrongen, danwel door het vinden van additionele middelen (IZA en andere subsidies).

3. *Heldere afspraken over rollen en verantwoordelijkheden:*

Afspraken over de inrichting van de programma-/projectorganisatie staan vermeld in hoofdstuk 6.

4. *Ambtelijke betrokkenheid en bestuurlijk draagvlak:*

De slagkracht van de Regiovisie is afhankelijk van ambtelijk en bestuurlijk draagvlak en verankering van de wil om samen te werken. Dit vraagt actieve betrokkenheid van beleidsadviseurs, teamleiders, managers én bestuurders. Als het gaat om de gemeentelijke samenwerking dan wordt op dit moment hard gewerkt aan de doorontwikkeling van de samenwerking tussen de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland.

5. *Ruimte voor leren en ontwikkelen:*

De regio is in transitie. Dit vraagt om flexibiliteit, ruimte om te experimenteren en periodiek evalueren van wat werkt. Programma's moeten indien nodig kunnen worden bijgesteld in planning en uitvoering. In hoofdstuk 5 van dit plan is de leercyclus die we willen doorlopen weergegeven.

6. *Betrokkenheid van inwoners en inzet van ervaringskennis:*

In (vrijwel) alle programma's staat het belang van de inwoner voorop. Het is daarom dat inwoners en ervaringsdeskundigen niet alleen actief betrokken zijn geweest bij het opstellen van de Regiovisie en de programma's, maar ook actief betrokken zullen worden bij de projecten, zodat de uitvoering aansluit bij hun werkelijkheid. Dit vraagt om structurele participatie, toegankelijke communicatie en outreachende samenwerking. Middels de inwonersenquête die we jaarlijks bij 1000 inwoners gaan houden, toetsen we of we de beoogde veranderingen ook waarmaken (zie hoofdstuk 5).

7. *Samenhang met andere opgaven en doorontwikkelingen:*

De Regiovisie staat niet op zichzelf. Gemeenten en partners werken tegelijkertijd aan andere domeinoverstijgende of sectorale opgaven. Het is belangrijk dat er goede afstemming is met andere programma's en dat er wordt geïnvesteerd in de bredere(doorontwikkeling) van het zorglandschap. De programmamanagers monitoren de ontwikkelingen binnen en buiten de regio en dragen er zorg voor dat programma's op elkaar aansluiten.